

PLAN ESTRATÉXICO DA ESCOLA SUPERIOR DE ARTE DRAMÁTICA DE GALICIA

2013-2014 / 2016-2017

[Aprobado en Claustro e en Consello Escolar, en reunión ordinaria celebrada o día 24 de setembro de 2013]

1. PRESENTACIÓN. Se o primeiro Plan Estratéxico da ESAD de Galicia, vixente entre os cursos escolares 2005-2006 e 2008-2009, foi o Plan da “posta en funcionamento”, o segundo Plan, vixente entre os cursos 2009-2010 e 2012-2013, foi o “plan do desenvolvemento”. En efecto, ao longo deses catro cursos escolares, a ESAD viviu algunhas importantes transformacións que permite afirmar que nun período razoable de tempo a Escola debe acadar un estatuto institucional e académico definitivo. Por iso este terceiro Plan Estratéxico debe ser o Plan do “asentamento” e da “consolidación” da ESAD como unha institución superior de educación artística de referencia.

Nestes próximos catro anos, a ESAD debe culminar o seu proceso de converxencia no Espazo Europeo de Educación Superior, o que implica desenvolver un conxunto moi diverso de ámbitos de traballo que contemplan desde aspectos organizativos ate a súa proxección no sistema teatral galego e internacional, sen esquecer, de novo, un conxunto de necesidades e melloras que se fixeron sentir nos últimos tres anos e que afectan de forma directa o desenvolvemento da institución, o desempeño das súas funcións e a consecución dos seus obxectivos estratéxicos.

2. NECESIDADE E XUSTIFICACIÓN. O Plan Estratéxico ten como finalidade establecer obxectivos estratéxicos e grandes liñas de actuación para un período comprendido entre setembro de 2013 e setembro de 2017, o que implica que vai afectar aos cursos escolares 2013–2014, 2014–2015, 2015–2016 e 2016–2017. As fontes para a realización do Plan son:

- En primeiro lugar a lexislación vixente de carácter educativo, tanto aquela que establece as finalidades da acción educativa como a que determina a estruturación e obxectivos dos estudos superiores de arte dramática.
- En segundo lugar o Proxecto Educativo de Centro e o Proxecto Curricular de Centro, documentos que reflicten a adaptación das institucións educativas á realidade sociocultural do entorno, e que emanan directamente da comunidade escolar a través do Consello Escolar ou do Claustro de profesorado.
- As necesidades, expectativas, demandas ou emerxencias dos sistemas de creación e difusión sociocultural e artística presentes no entorno, en tanto a ESAD de Galicia debe contribuír activamente ao seu pleno desenvolvemento, o que, supón, de partida, e entre outras cousas non menos transcendentais, favorecer os procesos de transición á vida activa dos seus titulados e tituladas.
- O Proxecto de Dirección presentado no seu día polo actual Director e aprobado en Claustro e Consello Escolar, como é preceptivo.

3. OBXECTIVOS. A longo dos próximos catro anos, a ESAD de Galicia vai traballar pola consecución duns obxectivos que se consideran estratéxicos para lograr culminar esta terceira fase de asentamento e desenvolvemento:

1. Finalizar o proceso de desenvolvemento institucional da ESAD nos planos académico, organizativo e administrativo.
2. Culminar o proceso de converxencia da ESAD no Espazo Europeo de Educación Superior, a través da súa adscrición no Sistema Universitario galego.
3. Desenvolver e mellorar a oferta educativa formal, e non formal, da institución, en función das necesidades e demandas do sistema cultural da Comunidade Autónoma de Galicia, prestando especial atención á formación en rede.
4. Culminar o proceso de construción das instalacións da ESAD, segundo o establecido no proxecto inicial, e de dotación de equipamentos e recursos para o desenvolvemento dos procesos de ensinanza, aprendizaxe, creación e investigación.
5. Consolidar recursos humanos e materiais para o pleno desenvolvemento das funcións que a institución ten encomendas en función da lexislación vixente.
6. Garantir o dereito á educación de profesorado e alumnado, apostando por unha formación de calidade, humanista e baseada en principios de tolerancia, igualdade, solidariedade, respecto e non discriminación.
7. Potenciar o rol da ESAD como institución que promove a creación e a difusión de traballos escénicos, e como axente sociocultural.
8. Iniciar o proceso de converxencia da ESAD de Galicia no Espazo Europeo de Investigación, desenvolvendo programas de investigación nas disciplinas que lle son propias.
9. Consolidar un Sistema de Garantía Interna de Calidade e asunción dos parámetros de calidade da Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación, e dos que establece a propia Consellería de Cultura Educación e Ordenación Universitaria.
10. Promover a mobilidade de profesorado e alumnado, a través dunha rede de centros e institucións coas que traballar en parcería.
11. Potenciar a transición á vida activa das persoas tituladas por medio dunha rede de empresas, entidades e organismos, e realizando estudos para coñecer as dinámicas de transición.
12. Construír unha cultura de centro asentada en valores de participación, deliberación e responsabilidade.

4. ESTRATEXIAS E LIÑAS DE ACTUACIÓN. Para a consecución deses obxectivos, desde a ESAD de Galicia vanse desenvolver diferentes iniciativas que se concretarán en proxectos, actividades e liñas de traballo presentes nos sucesivos Plans Anuais de cada un dos cursos escolares.

Na elaboración do Plan Estratéxico fórmulanse liñas de actuación que, na súa posta en marcha, non dependen en exclusiva da Escola, en tanto centro dependente da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, o que implica que a consecución de determinadas finalidades ou a posta en marcha de determinadas actividades vai depender da propia Consellería. Resulta pois aconsellable diferenciar entre aquelas liñas de desenvolvemento que dependen das autoridades académicas e aquelas outras que dependen directamente da ESAD e do seu persoal.

Debemos considerar ademais que desde diversas instancias (a propia Consellería, grupos políticos no Parlamento de Galicia) se ten manifestado que a ESAD de Galicia non cumpre determinados requisitos para a súa integración plena no Espazo Europeo de Educación Superior, o que supón un recoñecemento explícito das deficiencias que poida presentar o centro e que só poden ser corrixidas mediante o desenvolvemento dun plan de adecuación e integración no EEES. Por iso neste novo Plan estratéxico imos diferenciar con claridade ambos ámbitos, ben que non poucas liñas de traballo que se poden considerar “internas” dependen en boa medida do cumprimento dunha serie de requirimentos de carácter “externo”.

4. 1. AS RESPONSABILIDADES DA ADMINISTRACIÓN: as condicións previas para o desenvolvemento pleno das funcións propias da institución.

4. 1. 1. Infraestruturas, equipamentos e recursos materiais. Estamos a falar do continente que nos permita desenvolver contidos e lograr finalidades.

O proxecto inicial para a construción da sede da ESADg incluía a construción de tres edificios, dos que só contamos co primeiro, quedando por executar o segundo (teatro, aulas de escenografía, almacéns, sala negra para produción audiovisual...), e un segundo edificio para aulas prácticas e despachos de traballo do profesorado. Na necesaria construción destes dous edificios propoñemos o seguinte plan de traballo:

2013	2014	2015	2016	2017
Estudo de necesidades	Realización do proxecto	Construción	Construción	Equipamento
	Licitación			Ocupación

Amais da necesaria construción dos dous edificios restantes, cómpre considerar a súa dotación e outros equipamentos e recursos, sexan materiais ou sexan monetarios, para garantir que a Escola conte co financiamento suficiente. Nesa dirección, propoñemos desenvolver as seguintes liñas de traballo:

1. Financiamento do centro en función das necesidades demostradas, con partidas específicas para biblioteca (30.000,00€), traballos de creación escénica derivados dos procesos de ensinanza e aprendizaxe (50.000,00€), asignación a departamentos (15.000,00€) ou Traballos de Fin de Grao do alumnado (45.000,00€), o que implica unha partida anual de 140.000,00 Euros. Resulta clave que os Traballos Fin de Grao se convertan nunha posibilidade de transición á vida activa do alumnado, polo que eses traballos deben ter a consistencia dun espectáculo teatral con formato profesional en todos os aspectos, susceptible de ser distribuído profesionalmente.
2. Dotación de equipamentos e recursos materiais que van desde os equipos informáticos, até todo o equipamento de maquinaria escénica, iluminación, son, dobraxe e produción audiovisual, necesarios nos procesos propios da escola: docencia, aprendizaxe, creación e investigación.

4. 1. 2. Recursos humanos. Trátase dun capítulo fundamental que se vincula con dous colectivos que conforman a comunidade educativa da ESAD de Galicia: profesorado e persoal de administración e servizos. En cada caso hai que considerar

aspectos que teñen que ver coa mellora das condicións en que realizan a súa actividade e coa súa equiparación a colectivos de niveis educativos similares. Para o período de vixencia deste Plan estratéxico, e con independencia das necesidades que se derivasen da existencia de dous edificios máis, as necesidades contrastadas son as seguintes:

- *1 encargado de estrutura escénica*, persoa que tería como finalidade a supervisión do uso das infraestruturas, dotacións e equipamentos escénicos da escola, desde o teatro até o almacén.
- *2 técnicos de luces e son*, persoas que terían como finalidade o apoio técnico a todas as actividades de docencia e aprendizaxe vinculadas cos procesos de creación escénica así como as actividades de exhibición de espectáculos didácticos ou o acompañamento doutros espectáculos que se puidesen ofrecer no centro.
- *2 auxiliares de arquivos e bibliotecas*, persoas que terían como función o catálogo e xestión dos fondos da biblioteca, entendendo que estamos nun centro na que o alumnado e o profesorado, como acontece na universidade, fai un uso intensivo e permanente dos recursos bibliográficos, en traballos de formación, creación e investigación. Igualmente hai que considerar diferentes doazóns de fondos bibliográficos nestes momentos paralizadas ao non dispoñer dos recursos humanos para a súa adecuada xestión.
- *1 produtor/a*, persoa que tería como función o acompañamento dos procesos de creación e difusión escénica, desde a coordinación de compras até a difusión de información e propaganda.
- *1 limpador/a*, en función dos metros construídos e de uso do centro.

4. 1. 3. Creación e difusión. Sendo a ESAD de Galicia un centro oficial de creadores escénicos, parece aconsellable que no seu período de formación estes creadores poidan manter unha relación permanente cos públicos, pero a comunidade educativa tamén debe realizar outros traballos de difusión e divulgación que teñan como efecto aumentar a visibilidade do feito escénico, con liñas de traballo para:

1. Difusión interna dos traballos escénicos realizados na ESAD de Galicia, promovendo a creación e formación de públicos a través da exhibición de produtos propios.
2. Difusión externa dos traballos da ESAD como maneira de darlle visibilidade aos nosos creadores e creadoras e favorecer o seu contacto permanente con todo tipo de públicos.
3. Promoción dos teatros da Escola como marcos de exhibición permanente e a súa integración na Rede Galega de Teatros e Auditorios e noutras redes de ámbito nacional e internacional.

4. 1. 4. A investigación. A ESAD de Galicia debe ser un centro de referencia no eido do desenvolvemento de linguaxes escénicas, desde as máis tradicionais ata as mais experimentais. Para iso, hai que crear marcos que permitan potenciar o rol investigador do profesorado e dos titulados da ESAD, promover a estada de investigadores e creadores na ESAD e facilitar as estadas dos nosos investigadores noutras institucións. Nesa liña, cómpre:

1. Incorporación a ESAD ao censo de institucións de investigación, e recoñecemento do estatuto investigador do seu profesorado, coa súa

- incorporación ao Rexistro de Investigadores/as de Galicia (RIGA) e a outros rexistros de ámbito estatal e internacional.
2. Creación, mediante convocatoria oficial específica para as ensinanzas artísticas superiores, de grupos de investigación competitivos na ESAD.
  3. Creación da figura do investigador en formación a través de axudas e bolsas de traballo, especialmente dirixidas aos titulados da ESAD.
  4. Potenciación da Biblioteca da ESAD como un centro bibliográfico especializado en investigación aplicada ás artes escénicas.
  5. Potenciación das publicacións da ESAD e da difusión de todo tipo de materiais en diferentes soportes, especialmente revistas científicas a través do sistema de Open Journal Systems.

4. 2. AS RESPONSABILIDADES DA ESAD: o desenvolvemento interno da ESAD de Galicia. Liñas básicas de actuación vinculadas con aqueles ámbitos nos que a comunidade educativa ten un maior grao de responsabilidade ou que se corresponden coas funcións de cada un dos seus sectores:

4. 2. 1. *Desenvolvemento do Sistema de Garantía Interna de Calidade*, para velar polo cumprimento das funcións da institución en todos os seus ámbitos de actuación e potenciar plans de mellora permanente. Ben que a lexislación vixente (RD 1614/2009, Orde do 30/09/2010), establece que deberán ser as autoridades educativas competentes as que establezan as normas para o desenvolvemento dos sistemas de garantía interna da calidade, e diante da ausencia das mesmas, a ESAD de Galicia ten posto en marcha un proceso de implantación de xestión da calidade a partir da norma ISO pero considerando igualmente as directrices emanadas en relación coa calidade pola ACSUG e pola ANECA. Para o período de vixencia do presente Plan estratéxico, establécense as seguintes liñas de traballo.

- Implantación e revisión do Manual de Calidade na súa versión primeira.
- Elaboración e implantación de novos procedementos para completar o Manual de Calidade.
- Revisión e mellora do Manual de calidade.
- Consecución do certificado de calidade en base á norma ISO.

4. 2. 2. *Os procesos de ensinanza e aprendizaxe.* Trátase do ámbito central de traballo, o que debe orientar o traballo diario do profesorado e do alumnado para conseguir unha formación de calidade e adaptada ás necesidades do mercado laboral, con criterios de excelencia. En consecuencia o profesorado e o alumnado deberán asumir as tarefas e as responsabilidades que lles son propias en cada caso. Entre as liñas prioritarias están:

1. Aposta por unha formación de calidade que se debe concretar no traballo diario na aula e na Escola.
2. Potenciación das titorías como medio de promover unha formación individualizada e atenta ás necesidades específicas de cada alumno/a.
3. Potenciación das reunións de equipos docentes como medio de coordinación do traballo en cada grupo.
4. Realización de reunións de titulación como medio complementario de coordinación.

5. Promoción do traballo coordinado entre docentes e materias en programas específicos.
6. Promoción do rol do titor/a como coordinador e supervisor dos traballos de aprendizaxe do alumnado.
7. Promoción de materiais didácticos que faciliten o traballo do alumnado e do profesorado, sobre todo a partir das utilidades que se poidan establecer na páxina web da Escola.
8. Potenciación da presenza de recursos en rede para facilitar o traballo do profesorado e do alumnado.
9. Desenvolvemento do Método de Proxectos como liña de coordinación entre as diferentes áreas e materias que integran o currículo e vinculada directamente coa ensinanza e coa aprendizaxe.

4. 2. 3. O curricular. Trátase doutro ámbito fundamental que debe estar orientado a:

1. Elaboración, revisión e mellora permanente das Guías de Titulación, para que definan, con claridade, obxectivos, contidos e competencias de cada título, establecendo pautas comúns de traballo curso a curso e indicando, con precisión, as competencias específicas que debe acadar cada alumno e alumna en cada materia e en cada curso, para poder así facer un seguimento efectivo da ensinanza e da aprendizaxe curso a curso, e proceder ás revisións necesarias e á súa mellora.
2. Elaboración de Guías de Curso que definan con claridade as competencias específicas de cada materia e as competencias xerais de cada curso e o compromiso e o contrato da Escola co alumnado, pero tamén o compromiso do alumnado coa súa aprendizaxe. Establecemento de mecanismos de seguimento, supervisión, avaliación e mellora das ditas Guías.
3. Posta en marcha, con carácter interno, da Xunta de Titulación, coa finalidade de revisar e mellorar as Guías de Titulación e as Guías Docentes.
4. Potenciación do rol dos Xefes/as de Departamento na xestión curricular en colaboración coa Xefatura de Estudos.

4. 2. 4. O académico. A ESAD de Galicia debería converterse nun centro de referencia pola diversidade e calidade da súa oferta educativa, pero tamén por estar integrada no espazo de educación superior de referencia, a través da adscrición das ensinanzas e da Escola ó sistema universitario galego. En consecuencia propóñense as seguintes liñas de traballo:

1. Promover a formación do persoal docente e investigador a través da celebración de actividades diversas, especialmente os proxectos de formación en centros, seminarios permanentes e grupos de traballo.
2. Elaboración das memorias de verificación para cada un dos tres títulos implantados.
3. Deseño e implantación de titulacións oficiais de posgrao.
4. Deseño de programas de formación aberta e da formación en rede.
5. Promoción de Escénica/Campus Internacional, e posta en marcha de Escénica/Mostra Internacional de teatro e danza, e Escénica Investigación/Congreso Internacional.
6. Desenvolvemento de congresos, encontros e seminarios vinculados coa promoción e difusión do coñecemento escénico.

7. Promover a celebración de actividades, visitas de estudo, eventos ou efemérides varias en función dun calendario anual de actividades.

4. 2. 5. Xestión e participación. A ESAD de Galicia é un centro novo, ao que no curso escolar 2013-2014 se vai incorporar profesorado, en tanto sexa este o curso no que se vai cadrar finalmente o cadro de persoal da escola. Por iso os próximos catro anos van ser fundamentais para o pleno asentamento dunha cultura de xestión asentada na participación da comunidade educativa na toma de decisións a través dos mecanismos e órganos pertinentes. Cómpre, xa que logo, facer fincapé en cuestións xa consideradas nos plans anteriores:

1. Fomento permanente dunha xestión democrática e transparente, que renda contas de todos os seus actos.
2. Establecemento con precisión as áreas de traballo e as responsabilidades e funcións das persoas responsables, así como pautas precisas de coordinación.
3. Promoción de canles de información e comunicación entre as áreas de xestión e os seus usuarios.
4. Promoción do rol dos Xefes/as de Departamento como axentes na xestión diaria na Escola, sobre todo no ámbito da coordinación curricular, na xestión dos recursos do departamento e nos programas de formación, investigación e creación.
5. Potenciación do labor e as funcións dos órganos colexiados de xestión e participación.
6. Promoción da participación de toda a comunidade escolar na xestión e na toma de decisións.

O segundo ámbito está máis relacionado con aspectos técnicos da xestión e coas obrigas derivadas da integración das ensinanzas artísticas superiores no Espazo Europeo de Educación Superior. Entre as liñas de traballo habería que considerar:

1. Revisión dos documentos programáticos do centro e adecuación dos mesmos aos requirimentos derivados da integración no Espazo Europeo da Educación Superior.
2. Mellora permanente da xestión administrativa, académica e económica.
3. Mellora permanente dos recursos de xestión da información, da documentación e de e divulgación.
4. Potenciación da páxina Web da Escola.

4. 2. 6. Mobilidade e transición á vida activa. Trátase dunha área fundamental de traballo que debe ter especial prioridade na medida en que ademais dunha formación de calidade, e do fomento da mobilidade, a ESAD de Galicia tamén debe velar pola “empregabilidade” dos seus titulados e tituladas, a través de medidas que teñan como finalidade:

1. Fomento de liñas de mobilidade do alumnado e do profesorado a través de programas de intercambio e de estadias en formación e becas para posgraduados.
2. Promoción de novos bancos de traballo.
3. Impulso dos traballos fin de carreira e vinculación dos mesmos cos procesos de transición á vida activa.

4. Establecemento de relacións fluídas cos axentes sociais do campo cultural para potenciar as liñas de inserción laboral dos titulados da ESAD.
5. Potenciación das prácticas en empresas.
6. Promoción da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes nos programas de mobilidade e transición.
7. Creación dunha Oficina de Iniciativas Escénicas para favorecer a transición á vida activa dos titulados e tituladas da ESAD, potenciando en especial a incorporación da muller a áreas nas que a súa presenza é minoritaria.

4. 2. 7. Relacións externas. Consideramos ámbitos de actuación diversos, desde as relacións co contorno máis inmediato ata as relacións institucionais con outras entidades e organismos propios do campo das artes escénicas, no plano nacional e internacional:

1. Potenciar unha relación aberta, fluída e de plena confianza coa administración educativa nos seus diferentes niveis.
2. Potenciar unha relación fluída co contorno máis inmediato: a veciñanza de Navia en primeiro lugar, e coa veciñanza de Vigo en segundo lugar para converter a ESAD nun lugar referencial no eido da recepción teatral.
3. Potenciar relacións fluídas e permanentes coas institucións provinciais, autonómicas e estatais para traballar de forma conxunta no desenvolvemento das finalidades da ESAD ou na promoción do sistema teatral.
4. Potenciar relacións fluídas e permanentes cos axentes do sistema teatral galego e peninsular.
5. Potenciar relacións fluídas con centros superiores de ensinanza artística de Galicia, do Estado e de Portugal.
6. Establecer relacións e colaboracións con outras institucións formativas no plano internacional para promover a mobilidade do alumnado e do profesorado.
7. Establecer convenios con institucións e organismos para potenciar a consecución das finalidades institucionais da ESAD de Galicia.

4. 2. 8. Actividades. Ao longo dos 8 últimos anos, a ESAD de Galicia veu realizando, ou deseñando, un conxunto de actividades que, no seu desenvolvemento, estiveron, ou están, condicionadas aos patrocinios e liñas de colaboración de diversos organismos e entidades. Son actividades fundamentais no proceso de asentamento institucional e académico da ESADg, como centro de formación, creación e investigación, polo que nos próximos 4 anos se deberían dar os pasos para a súa consolidación definitiva:

1. Escénika. Campus internacional de verán.
2. Escénika investigación. Congreso Internacional.
3. Escénika. Mostra Internacional.
4. Escenika. Revista de investigación.
5. *Compañía escénica* da ESAD de Galicia.
6. Visitas pedagóxicas / saídas pedagóxicas.
7. Memorias do teatro, que persegue recuperar, manter e poñer en valor a nosa memoria teatral a través de mostras, conferencias, xornadas, seminarios ou publicacións.
8. Foro Poza Cabalo, que persegue a celebración de debates, encontros e congresos arredor de temáticas vinculadas coas políticas educativas, culturais e/ou escénicas.

9. A pegada do eco, que se ocupa de promover o teatro radiofónico.
10. Dramaturxias.con, programa orientado a dar a coñecer dramaturxias vellas e novas.
11. Premios, para promover a emerxencia e proxección de novos/as creadores/as.
12. Día Mundial do Teatro

Todo iso con independencia dos actos que se poidan organizar en relación con outras efemérides e datas coma o Día Internacional da Danza, Día do Libro, Letras Galegas, Día dos Museos, Día Internacional da Muller Traballadora...

5. CONCRECIÓN

O plan estratéxico para o período 2013-2017 vaixe concretar en catro plans anuais, un para cada curso escolar, sendo o primeiro o do curso escolar 2013-2014. Cada plan anual tentará desenvolver os obxectivos formulados e poñer en marcha as liñas de traballo igualmente sinaladas, e outras que de deben formular e que nos permitan a súa consecución, polo que a finais de cada curso escolar, segundo establece a lexislación vixente, haberá que realizar unha avaliación de cada Plan Anual e considerar en que medida nos permiten lograr os obxectivos e se as estratexias son as axeitadas. En cada momento tomaranse as medidas correctoras que se estimen oportunas.

Cada Plan Anual será elaborado polo equipo de dirección da Escola que o someterá á consideración do Claustro de Profesores e Profesoras para recoller suxestións e novas propostas, e, finalmente, será presentado diante do Consello Escolar, coa mesma finalidade. Logo da súa presentación en Claustro e en Consello Escolar o Plan será posto en marcha, establecendo os mecanismos que permitan realizar o seu seguimento e avaliación, así como a consideración e posta en marcha de medidas correctoras.